

Zápisnica z 3. zasadnutia Komisie SAV pre rovnosť príležitostí

21. marca 2022 (online)

Prítomní: Lucia Berdisová, Jana Cviková, Štefan Faix, Lucia Hargašová, Michal Kadúč, Róbert Karul, Alexandra Kovalčíková, Lucia Kürthiová, Ľubica Lacinová, Zuzana Magurová, Lucia Molnár Satinská, Katarína Rišová, Veronika Valkovičová, Ján Výboštok, Dominik Želinský

Prizvané: Zuzana Hrabovská-Palíková, Lenka Ulašínová-Bystrianska

Program zasadnutia:

1. opatrenia v súvislosti s materskou/rodičovskou dovolenkou
2. multidisciplinárny grantový projekt VEGA s témou rodovej rovnosti
3. rôzne

Predseda privítal členky a členov na 3. zasadnutí KRP, ktoré bolo venované predovšetkým opatreniam súvisiacim s materskou dovolenkou. Zároveň navrhol oboznámiť sa s aktivitami realizácie PRR, ktoré sa udiali od posledného zasadnutia.

1. Opatrenia v súvislosti s materskou/rodičovskou dovolenkou. Členovia komisie mali k dispozícii materiál, z ktorého sa vyberú opatrenia na podporu v kontexte materstva/rodičovstva (PRR Cieľ 1, čiastkový cieľ 1). Materiál bol pripravený z návrhov členiek a členov komisie. Vybrané opatrenia sa stanú súčasťou dokumentu, ktorý bude slúžiť ako odporúčenie pre viacerých adresátov, medzi adresátmi budú riaditelia a odborári, prípadne iní adresáti. Bude dôležité predstaviť tento dokument, ale aj ďalej rokovať so spomenutými adresátmi.

a) Ako prvý bol prediskutovaný návrh L. Lacinovej, ktorý predloží na výjazdovom stretnutí Predsedníctva SAV v dňoch 30. a 31. marca. L. Lacinová navrhuje **vytvorenie návratovej projektovej schémy** pre zamestnankyne/zamestnancov po materskej/rodičovskej dovolenke. L. Lacinová v krátkosti predstavila svoj návrh aj argumentáciu, ktorá zdôvodňuje užitočnosť vytvorenia schémy. Uzávierky pre podanie by boli 2x ročne a vyhodnotenie by bolo v mesiacoch nasledujúcich po podaní, začiatok financovania tri mesiace po podaní k 1.1. alebo k 1.7. Žiadosti by sa podávali buďto vo word formulári alebo cez online systém navrhnutý Výpočtovým strediskom SAV. L. Lacinová navrhuje vyhodnocovať žiadosti v rámci oddelení, podobne ako sa vyhodnocujú žiadosti o podporný Fond Štefana Schwarza, vo finále by podpredsedovia oddelení rokovali o finálnom poradí za SAV. Výstupy takéhoto projektu by boli hodnotené podobne ako výstupy DoktoGrantov, pri ktorých sa nepožadujú explicitne publikácie, ale splnenie úloh projektu. Požiadat' o tento grant by bolo možné do jedného roka od návratu z materskej/rodičovskej dovolenky. V porovnaní s VEGOU by schéma mala väčšiu časovú flexibilitu, ktorá by umožnila adekvátnejší reštart výskumu po návrate z rodičovskej/materskej dovolenky. Riešenie projektu by poskytlo dobré východisko na podávanie žiadostí v obvyklých grantových schémach (VEGA, APVV).

Členovia komisie za zamysleli nad možným upravením existujúcej schémy VEGA aktualizovaním riešiteľského kolektívu 2 x ročne a možným zapojením kolegyne/kolegu od pol roka. Aktualizáciou sa však nič nezmení na financovaní, ak aj pribudne nový/á člen/ka, finančné prostriedky navýšené nebudú, zapojenie by bolo teda na symbolickej rovine.

V komisia padla otázka, či o takýto grant bude môcť požiadať pracovníčka, ktorá nikdy nebola formálne na materskej dovolenke. Nad týmto predkladateľka návrhu neuvažovala a túto pripomienku je potrebné premyslieť.

Komisia podporuje vytvorenie návratovej grantovej schémy.

ZA návrh hlasovalo 15 členov komisie.

b) Komisia následne prerokovala návrh na zriadenie jasí a materskej školy. Bod sa nachádza v Programovom vyhlásení Predsedníctva a v Pláne rodovej rovnosti SAV (Cieľ 1, čiastkový cieľ 4), s tým, že tam nie sú uvedené jasle. Je možné navrhnúť, aby pribudli aj tie. Bod je delegovaný na dr. Martina Venharta, podpredsedu pre 1. OV, ktorý má hľadať vitálnu koncepciu, SAV totiž nemôže podporovať sociálne programy nad rámec zákona.

c) Organizácia denných táborov pre deti zamestnancov SAV. Iniciatíva denných táborov pre deti zamestnancov SAV tu bola už v minulosti. K jej realizácii nedošlo, pretože z centrálnych prostriedkov, ako bolo uvedené vyššie, nemožno podporovať sociálne iniciatívy nad rámec zákona. Tábory bolo možné organizovať, jedine ak organizátor tábora po dohode so všetkými štatutármi z dotknutých ústavov zabezpečí, že ústavy zaplatia účasť detí zo sociálneho fondu. Tento postup je administratívne náročný, organizátor by si ho musel osvojiť. V tomto kontexte by náklady na tábory bolo možné uhradiť z príspevkov na rekreáciu (pri ústavoch, ktoré takéto príspevky poskytujú).

d) Kolegyniam, ktoré chcú ostať počas materskej dovolenke v kontakte s výskumom v menšej miere, mal pomôcť návrh preskúmať možnosť čerpania grantov počas materskej dovolenky. Toto opatrenie sa z viacerých hľadísk ukazuje ako nerealizovateľné. Pre pracovníčky je však možné vytvoriť čiastočný pracovný úväzok alebo projektový úväzok.

e) Ďalším prerokovaným návrhom bolo mechanizmus predlžovania dohody na dobu určitú o dobu strávenú na materskej/rodičovskej dovolenke. Predseda komisie navrhol v období uzatvárania kolektívnych zmlúv odborárom, aby žiadali doplniť do kolektívnych zmlúv opatrenie umožňujúce predlžovanie dohody na dobu určitú o dobu na MD/RD. Nie na všetkých pracoviskách sú odbory, na niektorých pôsobia zamestnaneckí dôverníci. Z našej pozície nevieme zatiaľ účinne osloviť všetky odborové organizácie a nemáme kontakty na zamestnaneckých dôverníkov.

Predseda rezumoval, že boli oslovené celoakademické odbory, ktoré dali vypracovať analýzu, či je takéto opatrenie kompatibilné s aktuálnou kolektívnou zmluvou. Opatrenie je kompatibilné a základné organizácie odborového zväzu ho môžu požadovať. Odbory by sa mali z podstaty ich poslania zapájať do ukotvenia takýchto zásad do kolektívnych zmlúv.

Komisia by mala osloviť výbor odborového zväzu, aby inicioval zapracovanie takýchto požiadaviek aj do vyššej kolektívnej zmluvy.

Komisia hlasovala o poverení pre Dr. Karula rokovať s centrálnymi odbormi o zapracovaní tohto opatrenia do kolektívnej zmluvy.

ZA hlasovalo 13 členov, 2 nehlasovali.

f) Poskytovanie konzultácií o sociálno-právnych záležitostiach spojených s materskou dovolenkou (tehotenské, materské, rodičovské dávky, možnosť práce počas MD/RD atď.) Nakoľko SAV má veľký počet zamestnankýň v mladom veku (DŠ, post-doc), takáto činnosť je časovo veľmi náročná na to, aby bola administrovaná centrálnie. Dá sa však prezentovať ako odporúčená činnosť pre jednotlivé personálne oddelenia a THS, a tým rozdeliť.

g) Nepodmieňovať kariérny postup aktivitami, ktoré nie sú kompatibilné s materstvom.

Držitelia štipendia z Fondu Štefana Schwarza majú povinnosť absolvovať dlhodobý študijný pobyt v zahraničí. Komisia berie zahraničný pobyt ako závažnú podmienku, ale môže z nej udeliť výnimky. Požiadavky sa vo finálnej redakcii štatútu oproti východiskovému návrhu znížili. Uchádzači by mali absolvovať minimálne jeden trojmesačný, plus niekoľko kratších pobytov. Podpora z Fondu Štefana Schwarza nie je podmienkou kariérneho postupu, je to jedna forma podpory. Ide skôr o podporu ústavu ako pracovníka. Podporený žiadateľ by mal byť perspektívnym lídrom menšej výskumnej skupiny, preto očakávame aspoň menšiu skúsenosť s vedeckým výskumom na iných pracoviskách v inom prostredí. Na druhej strane štipendium zo Schwarzovho fondu predstavuje kvalitatívny rozdiel v príjme mladého vedca.

2. Návrh multidisciplinárnej VEGY. Členovia komisie diskutovali o tom, či je takýto projekt životaschopný. V komisii padol návrh počkať ešte jeden rok, aby si prípadní členovia budúceho projektu koncepciu mohli dostatočne premyslieť a pripraviť.

3. Rôzne

Komunikácia o prebiehajúcom seminári. Seminár je dôležitý pre explicitné uvedenie tejto problematiky na pôde akadémie. Predseda Komisie poprosil o pomoc členky a členov komisie pri ďalšom zvýšení účasti na seminári, ktorého by sa mali zúčastniť štatutári reálne ovplyvňujúci situáciu na pracovisku a odborári, ktorí môžu byť adresátmi prípadných podnetov na prešetrenie. Z debaty vyplynulo, že z titulu antidiskriminačného zákona majú organizácie povinnosť predchádzať diskriminačnému a obťažujúcemu správaniu. Predchádzanie môže byť realizované prostredníctvom vzdelávania.

Rokovací poriadok. V debate sa otvorila otázka vypracovania rokovacieho poriadku komisie, komisia sa rozhodne, či sa bude riadiť Štatútom SAV alebo prikročí k vypracovaniu vnútorného predpisu.

Komisia sa zhodla na pokračovaní 3. zasadnutia k téme opatrení k MD/RD.

Zápis vypracovala: Mgr. Lucia Kürthiová

Zápis overila: prof. Ľubica Lacinová

Schválil: Róbert Karul, PhD.